

delmes, de óriási területet lepett el nagyon rövid idő alatt. Közép-Európa minden részében észlelték, többnyire nagy tömegben.

Ezután Fekete Lajos közöl példákat, hogy az uralkodó szélirány hatása alatt mily feltűnő és egyforma elhajlást mutatnak a fák törzsei, Barthos Gyula pedig az állatvilág köréből vett megfigyeléseket.

A tölgylisztharmatról a központi állomás adatokat kér szakközönségünktől, amiért itt is felemlítjük, hogy kívánatos az alábbi adatok bejelentése: a fellépés éve, észlelték-e a lisztharmatot már előbb is, ismeri-e a nép és mily néven, amerikai tölgyfajok voltak-e azon a vidéken vetve vagy ültetve, végül az egész fellépés rövid leírása.

A füzetet intézeti és személyi ügyek zárják le.

KÜLÖNFÉLÉK.

Személyi hir. A m. kir. földmivelésügyi miniszter az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár tiszti személyzetének létszámában *Gaál* Károly segédhivatali igazgatót, az Országos Erdészeti Egyesület pénztárosát, segédhivatali főigazgatóvá nevezte ki.

Az arad-, temesvár-, déva-, lugosvidéki erdészeti egyesületnek közgyűlése. Ennek a vidéki erdészeti egyesületnek első rendes közgyűlése, amely május hó 9-én Temesvárott tartott, eléggé látogatott volt. A közgyűlést, melyet választmányi gyűlés előzött meg, báró *Solymossy* Lajos elnök nyitotta meg, kivel együtt 32 tag volt jelen, u. m. Halász Géza és Székely Mózes alelnökök, Ajtay Sándor titkár, továbbá Török Sándor, Hirschpeck Ágoston, Stéger Antal, Bodnár Richárd, Illés Vidor, Buhescu Terentius, Molcsányi Ernő, Kubányi Endre, Bojtner Gyula, Szentpály Kázmér, Létai Gyula, Ormós Zsigmond, Jávorszky Zoltán, Fröhlich György, Mihályik Pál, Bögözy Antal, Muck András, Szaltzer Lajos, Borbély Sámuel, Horváth Miklós, Mihalusz Sándor, Páll Miklós, Földes János, Bécsi Dezső, Dömötör Tihamér, Tompa Ferencz, Csipkay János és Krajcsovics Ferencz.

Az Országos Erdészeti Egyesület bejelentett képviselője Tavi

Gusztáv miniszteri tanácsos volt, ki azonban más irányu elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg; a Borsod, Gömör, Heves megyék erdészeti egyesületének képviselőjét Földes János erdőtanácsos vette át.

Alapító tagul belépett a baranya-, tolna-, somogy megyei erdészeti és vadászati egyesület, rendes tagul Szenes József főerdőtanácsos, Illés Vidor erdőőri szakiskolai tanár, főerdőmérnök, Muck András, Oszterlam facseti erdőgondnok és dr. Fábry Sándor nyug. főispán az Arad—Csanádi egyesült vasutak igazgatója.

Minthogy a tagok száma 119-re szaporodott, a választmány 20 tagra egészített ki, titkos szavazással a következő 8 tag beválasztásával: Kendeffy Gábor, Kubányi Endre, Tavi Gusztáv, Fogassy Gyula, Szentpály Kázmér, dr. Fábry Sándor, Nemes Károly és Szenes József. Pénztárossá egyhangulag Bécsy Dezső lett megválasztva.

A pénztár állaga túlhaladja a 400 koronát.

A tárgysorozat letárgyalása után az indítványokra került a sor. Ezekből aktuálitásánál fogva kiválik *Halász Géza* alelnök határozati javaslata a parcellázási és telepítési törvényjavaslatra vonatkozóan. Az országos erdészeti egyesülettel karöltve állásfoglalást kíván az erdészeti érdekek megóvása végett, befoglalva azokat a határozatokat, mikre nézve nevezett egyesület és a borsod-, gömör-, heves megyei vidéki egyesület már kifejtették álláspontjukat s azt kívánja, hogy erre nézve felterjesztés intéztessék a kormányhoz és képviselőházhoz.

A javaslat egyhangu tetszéssel fogadtatott.

Hozzászólott a javaslathoz *Földes János*, figyelmeztetve *Bedő Albert*nek az erdészeti egyesület választmányi ülésén mondott szavaira, hivatkozva a törvényjavaslat által felkarolt ama *Beksits-féle* eszmére, hogy az alföldi birtokosok parcellázandó földje helyett azok részére hitbizomány alkottassék a felvidéki kincstári erdők területéből. Ennek előmozdítását most annál veszélyesebbnek tartja, mivel báró *Ambrózy* washingtoni követségi tanácsos éppen legujabban élénken előtárta, hogy még az egyéni szabadság legkiválóbb hazájában, az Amerikai Egyesült-Államokban is szükségét látták az állami beavatkozásnak az erdők konzerválása végett, mivel csak így vált lehetségessé a lágyszükséglet bizto-

sítása a nyugati államokban, míg a keleti részen a keményfa megmentésére nézve már elkéstek.

Azért az erdők fenntartása a legbiztosabb az állam kezében. Hogyha egyszer annak kezéből kiveszszük, létele mint hitbizomány is veszélyeztetve van.

Miután az indítványozó kimutatta, hogy ez irányban is óvást emel az ő javaslata, az határozattá emeltetett.

Indítványt tett még *Ajtay* Sándor titkár az Alföld befásítására, továbbá arra nézve, hogy a kormány útján sürgősen akadályoztassék meg, hogy a feltétlen erdőtalajon álló erdők napról-napra irtassanak és területük kopárrá változtassék.

Mivel azonban az orvoslásra határozott indítványt nem tett, Székely Mózes erre nézve pótindítványt tett, melynek alapján elhatároztatott, hogy Földes János elnöklete alatt szűkebb bizottság küldessék ki e kérdés határozott formába öntése végett, melynek tagjai a kir. erdőfelügyelők, u. m. Székely Mózes, Dömötör Tihámér, *Ajtay* Sándor és az állami erdőhivatalok főnökei: Páll Miklós, Bodnár Richárd és Jávorszky Albert.

Továbbá titkár javaslatára, hogy az erdőbirtokosok az erdő iránti érdeklődésük fölkelte végett az egyesület tagjai közé vonassanak, felkérettek a tagok, hogy azokat a belépésre kérjék fel.

Végül elhatároztatott, hogy a legközelebbi közgyűlés Dévára fog összehivatni.

A lelkes hangulatban folyt gyűlés befejezése után közös étkezésre gyűltek össze a tagok a Koronaherczeg szállóba s azután a tagok egy része Török Sándor erdőtanácsos szakszerű kalauzolás mellett a vadászerdei szakiskola mintaszerű erdőgazdasági s fáczántenyésztési berendezéseit nézte meg.

A Baranya-, Somogy-, Tolnavármegyei Erdészeti és Vadászati Egyesület közgyűlését június hó 5-én és 6-án Baracson tartja meg a Neuschloss-féle faipartelep megtekintésével és galamblovó-versenynyel kapcsolatosan. A Neuschloss-czég ottani igazgatója, Heller Géza felolvasást tart a keményfaüzlet hanyatlásáról és annak okairól.

Borsod, Gömör, Heves megyék erdészeti egyesülete közgyűlését június hó 26-ára és 27-ére halasztotta.

A tavaszi erdészeti államvizsgákat május hó 3—12. napjain tartották meg. A vizsgáló bizottság az elnöklő Horváth Sándor miniszteri tanácsoson kívül Marosi Ferencz m. kir. főerdőtanácsosból, Török Gábor Debreczen város erdőmesteréből és Muzsnay Géza főiskolai tanárból állott.

Az írásbeli vizsgán a következő három kérdés volt megoldandó:

I.

A közép- és magashegység határán levő valamely luczfenyőerdőgazdaságban a tarvágással kihasznált faállományok vágásterületeit, az uralkodó veszélyes szél okozta károokra való tekintettel a jövőben lucz- és jegenyefenyőcsemetékkel kellene felújítani azzal a czállal, hogy az eddigi elegyetlen luczfenyves helyett jegenyefenyővel elegyes luczost létesítsünk.

Írja le vizsgátevő a felújításnak azt a módját, melylyel az elegyítést biztos sikerrel végeznék és ha az erdősités a fatömeg kihasználásának megkezdésétől számítva, csak a 2-ik évben volna a könnyen gyomosodó s részben már begyomosodott 50 kat. hold vágásterületen teljesíthető, miképen nevelt és milyen koru csemetékkel végeznék az erdősitést; holdanként mennyi csemetét használna fel s a csemeték termelési és a szükséges pótlások költségeit is beleértve, mekkora összeget tenne ki az 50 kat. hold vágásterület felújításának összes költsége?

II.

Valamely község meg akar vásárolni egy 30 kat. hold kiterjedésű erdőt abból a czélból, hogy azt a rajta lévő idős, nagyméretű, értékes műfatermelésre alkalmas kocványos tölgytörzsek értékesítése után, többi erdejével együtt szálerdő üzem-módban, 100 éves vágásforduló mellett kezelje. Megállapítandó, hogy a község mennyit adhat ezért a 30 holdas erdőért.

Írja le vizsgátevő, hogy az erdő értékének a megállapítása czéljából minő eljárást követne a faállomány fatömegének, a fatömeg tőértékének s a faállomány letarolása után visszamaradó erdőtalaj értékének a megbecslésénél. Egyuttal mutassa ki, hogy a leghelyesebbnek talált számítási mód alkalmazása mellett az erdő talajának az értéke kat. holdankint mekkora összegben állapítható meg, ha a helyszini felvételek adatai szerint a talaj termőképessége az általános fatermési táblák II. osztályának felel meg, továbbá ha a felújítás a talaj jóságánál fogva mezőgazdasági köztes használattal kapcsolatosan történhetik és végül, ha a köztes használatból befolyó jövedelem teljesen fedezni fogja a felújítással járó költségeket, sőt emellett öt éven át még 6 korona felesleg is marad évenként és kat. holdanként. A számítható szükséges többi adatot vizsgálattevő belátása szerint veheti fel.

III.

A fa közelítésének mely módjait ismeri vizsgálattevő s mily viszonyok között bírnak azok jogosultsággal? Mik a hegy és völgy felé való döntés előnyei és hátrányai s mik általában a fadóntésnél követendő rendszabályok, különös tekintettel a természetes felújítás igényeire?

A vizsga letevésére 21-en nyertek engedélyt, akik a vizsgán mindannyian meg is jelentek. Egyikük azonban az írásbeli vizsgán feladott kérdéseket nem oldván meg, a szóbeli vizsgához nem bocsátatott.

A 20 vizsgázó közül 8-an ezuttal másodszor jelentek meg a vizsgán. A 20-ból 6 egyhangulag, 11 szótöbbséggel találtatott képesítettnek, 3 pedig fél évre visszavetett. Oklevelet kaptak: Adriányi Pál, Bechine Ferencz, Benkő Rezső, Binder Károly, Dezső János, Erdey János, Estefányi Rezső, Früstök István, Hauszmann Béla, Keiner Rezső, Kozony József, Langhammer János, Lányi Ákos, Michaelis Fróbert, Papp András, Szabó Lajos és Zathureczky Nándor.

Mag- és csemetekereskedőink figyelmébe! Az észak-amerikai egyesült-államok földmivelésügyi kormánya közli az érdekelt felekkel azoknak a cégeknek a címét és árjegyzéseit, amelyek facsemeték és magvak eladásával foglalkoznak. Ez a jegyzék most megújításra kerül és abba felvehetők volnának versenyképes hazai magkereskedő cégek, faiskolatulajdonosok czimei is. Az árjegyzésekben a facsemeték árai ezrenként, a magvak a szokásos szakbeli szokványok szerint jegyzendők, lehetőleg azonban angol font mennyiségek szerint számítva. A nyilvánosságra hozott árjegyzésekben a szállító cégek nincsenek megnevezve, hanem csakis sorszámokkal szerepelnek és az érdeklődő amerikai felek a sorszámok alapján érdeklődhetnek az illető cégek iránt, e sorszámok alapján kapják meg az illető cég címét.

Akik ezen jegyzékbe felvétetni kívánnak, közöljék cégüket, címüket, árjegyzéseiket (a facsemete- és magnevezéseket angolul és latinul, esetleg csak latinul) *Zerkovitz Emil* keresk. tanácsossal, a kereskedelemügyi miniszter északamerikai levelezőjével. (Közlelbi cím nem közöltetett velünk. *Szerk.*)

Erdészeti gőzteherkocsi bemutatása. Gogl Adolf, gr. Károlyi László főerdésze (Kegye, u. p. Szakácsi, Szilágy m.) az erdőbirtokosokat és erdőtiszteket, valamint minden érdeklődőt meghív egy gőzteherkocsi bemutatására. A gép 10 névleges lóerejű és állandóan 30—45 effektív lóerőt fejt ki. 5 t-t visz önmagán, 3—5 t-t vontat azonkívül maga után és 10%-os lejtőket győz; átlagos sebessége óránként 7 km. Fával, kőszénnel és füsttelenül

naftával fűthető. A teher egyetlen billentéssel kiüríthető. A koci úgy tüzifa-, mint szálfá-szállításra, valamint törmelékes anyagok fuvarozására alkalmas és drótkötéltárcsájával nagyobb tömegek odavontatására, tuskóirtásra, darumunkára és szijtárcsájával 20 ló-erejű gőzgépként stabil üzemre használható.

A próbákon megjelenni kívánók sziveskedjenek közvetlenül fenti címhez fordulni.

A eserépben tartott havasi gyopár színváltozása közismert jelenség; minél enyhébb helyen tenyésztik, annál inkább veszi el fehér szőrzetét s megmarad csupasz zöld szára s virágja, amely még meg is nyúlik. Viszont, ha melegebb vidéki virág hidegebb tájra kerül vagy ha tulkorán csalta ki a nap fénye és melege s még a korai tavasz fagyasztó hidege dermeszti: akkor nagyon rövid szárral és szőrösen jelenik meg még a csupasz s hosszúszáru faj is. Sőt ugyanaz az őszi barackfa is hosszú meleg nyár és ősz idejében nagy s majdnem csupasz vagy meztelen gyümölcsöt, rövid nyár s hideg őszi idő esetében pedig apró, szőrös gyümölcsöt terem, mintha nem is ugyanaz a faj volna.

Ez a szőrzet tehát, úgy mint a havasi gyopár gyapja, nem egyéb, mint a hideg ellen védő takaró, csakugy mint a szár rövidülése sem egyéb, mint a talajhoz simulás, a hideg szelek elleni védelemkeresés esete.

H. Gabnay Ferencz.

Az enyvgyűrű. Az apáczalepke pusztításai ellen sok helyen enyvgyűrűvel vélik a fákat megvédeni, ami azonban egészen hatástalannak bizonyult. Egy rovarenyvgyáros egy magasabb rangu morva erdésztől a következő értesítést kapta ajánlatára: „Enyvre nincs szükségünk, de ha oly szert szállíthatna nekünk, melynek segítségével az enyvgyűrűket erdeinkből gyorsan és olcsón eltávolíthatnánk, szivesen vennénk belőle.“

Ez a lesújtó ítélet azonban csak az apáczalepke elleni védekezésre használt, nem pedig a más rovarok ellen alkalmazott enyvgyűrűkre vonatkozik.

Fr. L.

Kedvezmény. A dr. Herczel-féle faszorstanatórium (Budapest, VII., Városligeti fasor 9.) vizgyógyintézetében az Országos Erdészeti Egyesület tagjai 25% kedvezményben részesülnek. Kedvezményes jegyre szóló utalvány az egyesület titkári hivatala utján kapható.

Halálozások. Peremartoni *Nagy* György kir. tanácsos, volt országgy. képviselő és kormánybiztos, nyug. áll. jószágigazgató, Bihar és Temes megyék törvényhatósági bizottságának tagja, az Országos Erdészeti Egyesület egykori választmányi és régi alapító tagja, élete 70. évében Budapesten elhunyt. — *Schönherr* Sándor m. kir. erdőmérnök (Nagybánya), az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja váratlanul elhunyt.

Béke hamvaikra!

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtisztai létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földmivelésügyi miniszter kinevezte az államerdészeti tisztviselők egyesített létszámába ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökgyakornokká *Takács* Zsigmond uradalmi erdészeti segédtisztet a székelyudvarhelyi, *Fazekas* Ferencz uradalmi erdészjelöltet a dévai, *Wundszám* Sándor érsekségi uradalmi erdőgyakornokot és *Egyed* György uradalmi erdőgyakornokot a csikszeredai m. kir. állami erdőhivatalhoz.

*

Gr. Zichy Ráfael (azelőtt gr. Zichy Jenő) biharmegyei uradalmának tisztviselői létszáma a következő: *Omischl* Mihály erdész (Alsólugos), *Wangel* Arnold (Verzár-Feketeerdő), *Roschlapil* Károly (Magaslak), *Moenich* Károly (Czigányfalva).

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

I.

KÖRRENDELET.

Valamennyi közigazgatási erdészeti bizottságnak és kir. erdőfelügyelőségnek.

M. kir. földmivelési miniszter 7057. I/A—1. sz. — A m. kir. igazságügyi miniszter urnak a hitbizományi erdőterületek változásai esetében követendő eljárás tárgyában a hitbizományi hatóságot gyakorló valamennyi kir. törvényszéknek 1909. évi 7390. I. M. sz.